Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України №19 (769) ♦ Вівторок, 1 лютого 1994 року ♦ Ціна договірна

БЛИЖЧЕ ДО БЕРЕЗНЯ – ВИРАЗНІШІ КОНТУРИ

27 січня завершився перший етап передвиборної кампанії — висування претендентів на кандидата в народні депутати. За попередніми даними Центрвиборчкому висунуто 5664 претенденти. Найактивніше називали імена тих, кого б вони хотіли бачити у парламенті саме групи виборців — 3471 претендента, 28 політичних партій висунули 733 претенденти, трудові колективи — 1460 чоловік.

А кандидатами в народні депутати парламенту вже зареєстровано 628 чоловік. І серед них найбільше кандидатів від груп виборців — 342, партійців у кандидатах в нардепи — 63, а представників трудових колективів 223.

Отже, обрати є з кого.

Абзац з листа

До нової Верховної Ради потрібно обрати людей, для яких головним має бути турбота про виборців, про Україну. Ті, котрі, користуючись депутатським мандатом, дбають про власний добробут, не мають права там працювати. Від чиновників, бюрократів треба вчасно позбутися.

В. ГРОШОВ.
Дніпропетровськ.

Продиктовано в номер

Захистіть!

29 січня перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець прийняв групу одиноких непрацюючих пенсіонерів, одиноких матерів, які утримують дітей-інвалідів, що не можуть працювати, та представників комітету матерів на захист інвалідів з психоневрологічними порушеннями.

Уважно вислухавши цих жінок, Василь Васильович відзначив, що Верховна Рада і уряд з розумінням ставляться до порушених ними гострих проблем, роблять і робитимуть все можливе, щоб надати таким людям реальну допомогу, оточити їх увагою. На це, зокрема, спрямовані Закон про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, і щойно надрукований у пресі Закон про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку.

Було наголошено, що необхідно зробити все, щоб цей закон з перших днів реально запрацював.

Ні миру ні війни, лише людські страждання

Так охарактеризував нинішню ситуацію в регіоні боснійського конфлікту міністр закордонних справ України А. Зленко після відвідин українського батальйону миротворчих сил ООН в Сараєві. Наша держава прагне визначитися, чим вона могла б ще допомогти загоєнню кривавої рани Європи.

(Закінчення на 5-й стор.)

Ю. Мєшков — перший президент Республіки Крим

У другому турі голосування взяло участь у Криму понад 76 відсотків виборців. Більше мільйона голосів одержав лідер Республіканської партії Криму — партії «Республиканское движение Крыма» Юрій Мєшков, котрий входить до блоку «Росія». Другого кандидата, голову ВР Криму Миколу Багрова, підтримали лише 333 тисячі виборців (23 відсотки).

Першому президенту Республіки Крим 48 років. Народився в місті Синельниковому, що на Дніпропетровщині. Після закінчення середньої школи працював слюсарем на сімферопольському заводі «Фіолент». Закінчив юридичний факультет Московського державного університету. Був слідчим прокуратури, матросом на науково-пошуковому судні «Скіф». Нині — юрисконсульт одного з комерційних підприємств Сімферополя.

Як неодноразово заявляв Ю. Мєшков, його мета — возз'єднання з Росією. Починатиме, за його словами, з впровадження у Криму рубльової зони і подвійного громадянства.

Які ще «особливі умови»?

«Росія не зацікавлена у відокремленні Криму від України. Росія хотіла б бачити Крим у складі дружньої України», — заявив в інтерв'ю агентству «Інтерфакс- Україна» заступник голови Комітету зі зв'язків з СНД Державної думи Росії Вячеслав Ігрунов.

За його словами, можливе створення для Криму «особливих умов», характер яких має бути визначений у ході переговорів України, Росії і Криму. Про це повідомили з прес-центру МЗС України.

«Помирають» АЕС

Через ненадходження платежів російським підприємствам з України припинено постачання ядерного палива на наші АЕС. Держкоматом змушений розпочати зупинення енергоблоків.

Щоб довше «протягти», вже наполовину знижено вироблення енергії на третьому блоці ЧАЕС. Інакше його довелося б зупинити 30 січня. На першому блоці палива вистачить до кінця березня. На першому блоці Південно- Української АЕС — до середини травня. Загалом цього року, коли не зміниться на краще, буде виведено 3,8 мільйона кіловат ядерних потужностей, тобто третину. А в 1995 році стануть всі українські АЕС.

Підприємствам Росії треба сплатити понад 48 млрд рублів. Крім того, російський Держатомнагляд забороняє постачання ядерних матеріалів в Україну, бо наші АЕС ще не взято під гарантії МАГАТЕ.

З цього приводу тривають міжурядові переговори. А Держкоматом України вкотре поінформував уряд про погіршення ситуації в галузі.

Репліка

«Бласко» дезинформує...

Наприкінці минулого тижня департамент «Бласкоінформ» розповсюдив інформацію, що «вето» українського парламенту негативно позначилося на роботі флоту- АСК «Бласко». Мовляв, після цього арештовано кілька суден ЧМП в іноземних портах, бо деякі зарубіжні компанії взяли під сумнів спроможність пароплавства сплачувати свої борги.

Окрім прямих збитків, пов'язаних з простоями суден, вважає «Бласкоінформ», пароплавство зазнало й значних втрат через зриви розкладу руху суден, невчасне надходження вантажів. А виміряти шкоду, завдану репутації ЧМП на міжнародному судноплавному ринку, не візьметься, мовляв, ніхто з спеціалістів.

Таке ось звинувачення. Як мовиться, з хворої голови на здорову. Бо відстоювання законності, на думку «Бласкоінформ», — затія шкідлива, а ось замовчування, приховування фактів — на користь справі.

Про справжні причини отих боргів говорити, очевидно, не з руки. Напевне, саме з огляду на це замовчується арешт чотирьох суден ще задовго до «вето» парламенту. То, може, хоч останні рішення Верховної Ради щодо АСК «Бласко» та його керівника врешті нагадають департаментові «Бласкоінформ» народну мудрість: «Неправдою півсвіту пройдеш, та назад не повернешся»?

Георгій ВОРОТНЮК.

Реформи заради добробуту кожного

Другий з'їзд Трудового Конгресу України, що відбувся минулої суботи у Києві, підбив певні підсумки своєї майже півторарічної діяльності. Ця центристська партія, осередки якої вже створено у 18 областях, веде динамічну політику, спрямовану на консолідацію суспільства, органічне поєднання економічних реформ у державі з інтересами людини праці. ТКУ визнає реформи і вважає їх доцільними лише за умови чітких соціальних гарантій в інтересах усіх верств населення.

Однак, зокрема, зазначив у своїй доповіді координатор Ради ТКУ Анатолій Матвієнко, партія лише стає на ноги і тому він не має великих ілюзій щодо здобуття влади цією партією у законодавчому органі. Але за цією партією майбутнє, бо головним, вважає лідер ТКУ, є підтримка курсу партії серед громадян.

В обговоренні соціально-політичної та економічної ситуації в Україні доповідачі й промовці вносили ряд цікавих і неординарних пропозицій щодо економічної реформи. Чимало з них було підтримано і внесено до програми партії, яку ухвалив другий з'їзд ТКУ.

Делегати також внесли деякі зміни до статуту, ухвалили звернення до виборців, резолюції «Про власність», «Про політику ТКУ щодо розвитку культури, освіти, науки», інші документи. Ось деякі основні підходи, вироблені ТКУ на шляху реформ. Зокрема, Трудовий Конгрес має намір допомогти громадянам об'єднатися і відшукати шляхи розв'язання своїх життєвих проблем, бо тільки об'єднаний народ зможе переборoти злидні, розруху, безвладдя. Партія виступає за поетапну трансформацію відносин власності. Розвиваючи приватний сектор, делегати переконані, що державним слід керувати через визнані методи індикативного планування і макроекономічного регулювання. Щодо розвитку культури, освіти, науки ТКУ стоїть на тому, що й за умови кризи слід збільшити частину національного доходу на відродження нації.

Світлана ВІКТОРОВА.

Як боротися і перемогти

Делегати другого з'їзду партії Трудовий Конгрес України провели засідання круглого столу, на якому обговорювали ряд актуальних проблем нашого суспільства.

Присутні взяли участь у дискусії, що її точніше можна назвати діловою грою на тему: «Як перемогти на виборах?» З одного боку, це був аналіз тих помилок, які наробила нинішня влада, а з іншого — прикидка плану дій у нинішній виборчій кампанії.

За що ж агітуватимуть своїх виборців партія Трудовий Конгрес України? Члени цієї партії бачать Україну унітарною державою з централізованим управлінням і широкими економічними можливостями регіонів. Пропонують вже зараз віддати більше влади місцевим органам управління.

Чи не найбільше запитань виникло в учасників гри під час обговорення проблеми контролю виборців над владою, механізму реалізації передвиборчих програм — як одночасно задовольнити запити рядових громадян, врахувати інтереси усіх регіонів держави? І чи не найголовніше — як донести ці проблеми до кожного окремого виборця, як переконати його, що саме від його рішення залежить подальша доля суспільства.

Завдання це буде не з легких, адже й самі учасники дискусії часом не сходилися на жодному рішенні, що й зрозуміло, бо життя багатогранне. Проте в одному були єдині: слід якомога скоріше позбавитися ілюзій, якими живляться ще багато людей, уявляючи, що коли з'явиться більше прав і можливостей, то всі одночасно стануть заможними. Трудовий Конгрес України пропонує реальніший шлях — нову методологію формування бюджету, за якою якнайповніше враховувалися б інтереси територій, не грабували громадянина, а робили його господарем.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Чуєш, брате мій!

У наших стосунках з українцями, що проживають за кордоном, досі немає чітких орієнтирів, певних пріоритетів. Є надія, що з появою державної програми розвитку зв'язків з нашими єдинокровними братами, які з різних причин опинилися за межами материнської землі, ці пріоритети з'являться. Така програма, як повідомив на прес-конференції голова секретаріату товариства «Україна» С. Лазебник, вже розробляється.

Отже, з'явиться державна програма — матимемо і державну політику у зв'язках з українцями, які проживають за кордоном.

Три години — про перспективи

У приміщенні діагностичного центру провів тригодинну зустріч з представниками громадськості президент центру економічних реформ Володимир Лановий.

Він дав грунтовний аналіз причин нинішньої економічної кризи, висловив своє бачення того, як з неї вийти. Місцеві підприємці, кооператори, окремі профспілкові організації схвально поставилися до змісту зачитаного під час зустрічі звернення блоку за суспільство рівних можливостей, демократії і прогресу, яке у концентрованому вигляді є передвиборчою платформою прихильників економічних реформ.

Відповідаючи на запитання, як він ставиться до нинішнього глави держави, Володимир Лановий відзначив, що Леонід Макарович Кравчук — розумна, талановита людина, в чому мав нагоду неодноразово переконатися, у тому числі під час ведення президентом переговорів з іноземцями, що відвідували країну. Єдине, що хвилює Ланового, — глава держави не поспішає підтримати невідкладні реформи. Таке враження, вважає Володимир Тимофійович, що він відкладає їх на потім. Навряд чи поясненням такої позиції можуть бути глибокі перспективні розрахунки, серйозне прогнозування ситуації. Втім, іншого шляху, крім предметного врахування проблем регіоналізації, приватизації, вдосконалення валютно-кредитної системи, нині Лановий не бачить. Вірю у щасливу долю України, підкреслив промовець. І нинішня наша заздрість, що на одного росіянина, приміром, припадає десь 60 доларів на місяць, на естонця — усі 90, незабаром може викликати лише усмішку.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

ВИБОРИ 94 27 БЕРЕЗНЯ

Стара любов не іржавіє

На прес-конференції журналісти Луганщини були ознайомлені з позицією Федерації незалежних профспілок області щодо виборів до Верховної Ради України. Заступник голови ФНПО Михайло Гайдуков, секретар Валентина Кривошапка, керівник прес-центру Олександр Панков зазначили, що передвиборча платформа базується на відомих усім больових точках нашого суспільства. Профспілки — за ринок, але за еволюційний шлях до нього, без шокової терапії. Особливо підкреслювалась необхідність відновлення економічних зв'язків з країнами колишнього СРСР.

Поки що ФНПО не блокується ні з якою партією, але «природно складаються найтісніші зв'язки з комуністами». Наймасовіша громадська організація в області — «Просвіта», членами котрої є 19 тисяч чоловік. Але про зв'язки з «Просвітою» мови не було.

У новообраній Верховній Раді ФНПО боротиметься за утворення «Фракції на профспілковій основі, за прийняття закону, згідно з яким найвищі урядові особи несли б відповідальність за становище в країні».

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

Привид бродить по Полтаві

Привид — Жириновського. В особі такого собі пана Олега Шпірка — постаті настільки ж одіозної, як і скандальної. Одне з останніх «діянь» вічного революціонера — телеграма за адресою: «Москва, Кремль. Жириновському». У ній найщиріші привітання з «переконливою перемогою на виборах» і побажання «подальших успіхів в ім'я відродження могутньої, процвітання великої і неподільної Вітчизни». Далі автор закликає віддати до суду всіх злочинців, винних у розвалі Союзу (здогадуєтеся, кого) і — не мало не багато — зітнути їм голови на Красній площі.

Можна було б і не згадувати про черговий вибрик Олега Миколайовича, оскільки за роки політичної боротьби він і не таке витворяв: створював партії й рухи, а потім публічно каявся і навіть просив притулку у США. Одне слово, лоскішни на вуха полтавцям понавішував чимало. Та от свіжа новина: пана Шпірка зареєстровано претендентом у кандидати в народні депутати України по 319 Октябрському округу м.Полтави. Комусь, може, його намагання вибороти депутатський мандат видадуться черговим жартом і тому несерйозними. Але не поспішайте з висновками, адже його московський побратим також починав із скандалів, а сьогодні розхитує трибуну в Думі. Що не кажіть, а шляхи пройдисвітів несповідимі.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Жорстка конкуренція

Дніпропетровщина. У середньому по шість претендентів на кандидати в народні депутати України припадає на кожний з 34 виборчих округів.

Як показав аналіз, проведений облдержадміністрацією, виборці висунули 129 чоловік, тоді як трудові колективи — 58, а партії і рухи — лише сімнадцять.

Показовим є професійний склад претендентів. Близько тридцяти чоловік — це керівники підприємств, колгоспів і радгоспів, 21 — представники комерційних структур, 8 — робітники, 13 — непрацюючі.

Характерно, що спроба «проштовхнути» у претенденти якомога більше своїх людей змушує блоки виставляти максимальну кількість кандидатур. Не утримались від такої спокуси і структури крайової виконавчої влади. Представник Президента в області Павло Лазаренко, наприклад, балотуватиметься в претенденти з усіма своїми заступниками, які висувають по різних округах регіону. Цей факт неабияк стривожив жителів регіону, адже у разі вдалого завершення виборчої кампанії, вони можуть опинитись в обстановці цілковитого місцевого безвладдя, оскільки керівництво області всім складом відбуде в Київ.

За попередніми даними, у наступних виборах візьмуть участь приблизно 40 відсотків виборців. Найбільша активність очікується від людей старшого покоління, які більше за інших звикли до дисципліни й акуратності.

Хмельниччина. Одночасно з висуванням претендентів йде вже і реєстрація кандидатів у народні депутати. **По Городоцькому виборчому округу № 411** балотуватимуться начальник відділу постачання Городоцького верстатобудівного виробничого об'єднання **Владислав Бігун**, висунутий **виборцями**, і начальник технічного центру «Білорусь» хмельницького районного підприємства «Агропромтехніка» **Йосип Вінський**. За його кандидатуру проголосували учасники обласної конференції Соціалістичної партії України. Завідуючий кафедрою історії та політекономії Хмельницького технологічного інституту **Володимир Співачук**, також висунутий конференцією Соцпартії, зареєстрований **по Ярмолинецькому виборчому округу № 417**.

Продовжуючи тему

ПОЗА СПИНАМИ МОРЯКІВ...

На засіданні Клубу капітанів і старших механіків при Чорноморському морському пароплавстві, який об'єднує 225 провідних спеціалістів і ветеранів флоту, прийнято і схвалено текст відкритого листа Президентові України Леоніду Кравчуку та голові Одеської обласної Ради народних депутатів Руслановi Боделану. А йдеться у ньому про перетворення державного судноплавного підприємства в акціонерний концерн «Бласко», причому, як пишуть автори листа, «за спиною моряків і працівників пароплавства, під керівництвом іноземних консультантів».

Насамперед висловлюється здивування й обурення тим, що «в плані приватизації пароплавства передбачається залишити державі не більш як 35 відсотків акцій, а решту продати іноземним інвесторам, пустити у вільний продаж (їх, напевне, зможуть придбати лише товстосуми), якусь кількість продати працівникам пароплавства, ветерани ж забуті зовсім. Чи не значить це, що державу позбавляють контрольного пакету акцій, робота флоту стає залежною від іноземних інвесторів, банків, приватних осіб? При цьому Україна втрачає величезний приплив валюти. Але це не все. По суті державу позбавляють також значної стратегічної сили — національного морського торгового флоту...».

Далі зазначається: торговий флот ніколи не працював збитково. Щороку ЧМП давало державі близько 500 мільйонів доларів США чистого прибутку. Це давало змогу інвестувати будівництво нового флоту, розгортати спорудження портів, судноремонтних заводів, житла, вкладати капітали в науку тощо. А нині, виходить, флот не дає прибутку, весь у боргах, і держава змушена звернутися до іноземних інвесторів для підтримки своєї життездатності? — запитують капітани й старші механіки. І самі ж відповідають: коли так, то це означає лиш банкрутство керівників концерну.

Висловлено думку й конкретно щодо керівництва підприємства: «Призначення начальником пароплавства, а потім президентом концерну Павла Кудюкіна — іронія долі, а точніше — особиста зацікавленість високих чиновників, далеких від інтересів морського торгового флоту, але з великими меркантильними цілями».

Фікцією називають автори листа заяви П.Кудюкіна з приводу того, що «Німеччина споруджує для України величезний танкерний флот, інші об'єкти, і все це майже даром, та ще й усього за три роки». Звернуто увагу на те, що Україна має чималі можливості для сучасного суднобудування — ось їх, мовляв, і слід насамперед використати. Та й до придбання акцій пароплавства доречно залучати передусім партнерів з-поміж країн СНД, що не мають виходу до моря, зате багаті на нафту й газ і пропонують вантажі для перевезення морськими шляхами, — з ними можна й треба будувати стосунки на взаємовигідних засадах...

«Ми вважаємо необхідним, — сказано наприкінці, — вжити термінових заходів для врятування морського торгового флоту України — нашої національної гордості. Флот може і повинен зробити істотний внесок в економіку країни, піднести її престиж у світовому торговому судноплавстві».

Отакий лист. Як на нього зреагують у президентських структурах, сказати важко. Однак немає сумніву в тому, що керівники ЧМП — «Бласко» візьмуться негайно спростовувати те, про що в ньому йдеться. Як вони вже не раз це робили з приводу газетних публікацій, висновків народних депутатів, заяв керівників галузевої профспілки плавскладу ЧМП, просто працівників пароплавства, де висловлювалася тривога з приводу подальшої долі ЧМП. Мабуть, найуразливішим місцем у вищезгаданому відкритому листі будуть наведені в ньому цифри щодо частки нашої держави в акціях «Бласко» (хоч узяті вони, зрозуміло, не зі стелі), бо останнім часом керівники концерну наводять зовсім інші цифри. Але тут же виникає запитання: то чому ж не пішли ті керівники до капітанів і старших механіків, не розказали, як насправді усе воно буде, не заручилися їх підтримкою? Адже йдеться не про щось другорядне, а про людей, без яких флот немислимий. Чи, може, сумніваються, що таку підтримку одержать? Тоді виникає друге запитання: в інтересах кого усі оті перетворення?

Що ж, з окремими положеннями листа можна, мабуть, посперечатися. Але впевненість його авторів у тому, що в ЧМП все робиться за раз поза спиною моряків, без урахування їх позицій й інтересів, сумнівів не викликає.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Панове, спершу думайте про податки, затим — про доходи

На запитання журналістів відповідає начальник Державної податкової інспекції Києва Г. ОПЕРЕНКО.

— Перше запитання, Григорію Миколайовичу, традиційне: чим запам'ятався попередній рік?

— Роботою. Він був вкрай напружений. Торік податкові інспекції міста перевірили документально понад 12 тисяч юридичних осіб різних форм власності. І в кожному другому випадку виявлено порушення. За актами перевірок додатково нараховано до бюджету 68,2 мільярда карбованців. Вжито на 50 мільярдів карбованців фінансових санкцій, близько півмільярда карбованців адміністрафів, 41 матеріал передано до правоохоронних органів для порушення кримінальних справ. Систематично протягом року контролювалося виконання указів Президента України й декретів Кабінету міністрів.

Скажімо, лише під час перевірок виконання Указу Президента про заходи щодо скорочення готівкового обігу виявлено сотні порушень і до держбюджету донараховано 420 мільйонів карбованців.

— Судячи з фактів, податковим інспекціям доводиться нерідко вдаватися і до силових методів?

— Був би радий, коли б усі платники податків виконували свій обов'язок чесно, без примусу податкових, правоохоронних органів. На жаль, на практиці інколи відбувається інакше. Слухаєш або читаєш виступи деяких підприємців, банкірів, керівників страхових компаній й розчулюєшся: єдине, на що спрямована їхня діяльність, то це на процвітання держави. Та коли доходить до сплати податків, їхнє завзяття одразу зникає, і чимало з них займаються пошуками шляхів, як обминути законодавство. Як співвіднести їхні заяви й вчинки? Кожному зрозуміло: без підтримки своїх громадян держава не може бути міцна. Адже сплата податків — основна й головна частина державного й місцевих бюджетів — є саме такою підтримкою. Саме ці кошти йдуть на охорону здоров'я, освіту, культуру, соціальний захист населення, пенсії та ін.

Скажете, прописні істини? Можливо. Тоді чому податковим інспекторам доводиться інколи докладати чимало зусиль, щоб добитися дотримання податкового законодавства? Питання не риторичне. Ще в 1991 році співробітники Дніпровської податкової інспекції Києва під час перевірки діяльності кооперативу «Лівобережний» встановили: підприємство не подає бухгалтерської звітності й сплачує занижені суми податків.

Податкова інспекція направила керівництву Дніпровського відділка Промінвестбанку розпорядження про повне припинення операцій за розрахунковим рахунком кооперативу. Банк розпорядження знехтував, а кооператив підбадьорився. І в першому півріччі позаминулого року провів 14 прибуткових і 35 видаткових операцій. З огляду на це податкова інспекція повторно направила розпорядження закрити рахунок порушника. Цього разу розпорядження банк виконав. Але своєрідно. Припинив лише видаткові операції кооперативу. Чим зіграв йому на руку. 44 мільйони карбованців, донарахованих податковою інспекцією за порушення декрету Кабінету міністрів України «Про податок на прибуток підприємств і організацій», не надійшли до бюджету.

Такі факти, на жаль, не поодинокі.

— Коли заводиш мову про порушення податкового законодавства, нерідко чуєш у відповідь, що й воно саме не досконале.

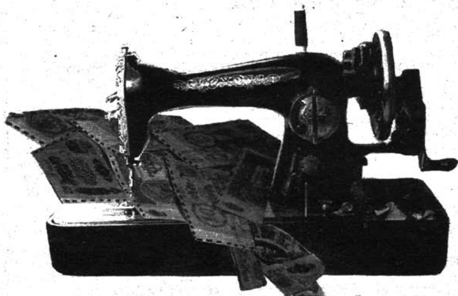
— Закони змінюються у нас щороку, а то й частіше. Зрозуміло, що за такої ситуації податковим інспекторам застосовувати їх на практиці важко.

Нелегко орієнтуватися платникам податків в інструкціях, розпорядженнях, роз'ясненнях, що часто змінюються. З цією проблемою пов'язана ще одна: відсутність єдиного органу, який на рівні республіки консультував би платників податків з усіх питань, пов'язаних з податковим законодавством. Можливо, було б доцільно створювати при податкових інспекціях госпрозрахункові структури, котрі б могли проводити таку роботу за певну платню. Отримані при цьому кошти, після сплати податків, могли б направлятися на зміцнення матеріальної бази податкових інспекцій. Адже сьогодні багато комерційних структур одержують консультації в різноманітних аудиторських фірмах за неймовірні ціни. А отримані від них пояснення далеко не завжди відповідають дійсності. Винуватці в цьому жодної відповідальності не несуть.

— Яких заходів вживають для того, щоб удосконалити політику оподаткування?

— Насамперед це декларування. По закінченні нинішнього календарного року всі громадяни, крім тих, хто мав доходи лише на основній роботі, зобов'язані до 1 березня 1994 року подати до податкового органу за місцем проживання декларацію про суму сукупного доходу, одержаного за основним і неосновним місцем роботи. В декларації вказують також затрати й сплачений податок за звітний рік чи інший період, за який здійснюється оподаткування. Громадяни, котрі мають доход від підприємницької діяльності, пов'язаної з виробництвом, реалізацією товарів, наданням послуг, зобов'язані вести книгу обліку доходів і витрат. Підсумкові дані цієї книги за квартал (рік) є підставою для заповнення громадянами декларації про доходи, що підлягають оподаткуванню. Форму декларації встановлено Головною державною податковою інспекцією і вона є в кожній районній податковій інспекції. Непред'явлення декларації вважають приховуванням доходів, і воно тягне за собою відповідне покарання.

Ще одне нововведення — поетапне запровадження електронних контрольно-касових апаратів. Про концепцію їх випуску та використання прийняв постанову Кабінет міністрів. Київ стане одним з перших міст, де на підприємствах торгівлі, громадського харчування і сфери послуг буде встановлено контрольно-касові апарати. Безперечно, це буде великою підмогою для контролюючих органів. А те, що такий контроль потрібен, підтверджують і численні факти. Скажімо, з перевірених торік податковими інспекціями міста 1740 комерційних структур порушення виявлено у 882. За відсутність товарно-касових книг або їх неведення донараховано до бюджету понад 200 мільйонів карбованців.

Було б можливе, скажімо, обрахування покупців за наявності контрольно-касових апаратів? Навряд чи. Адже на чеках, що їх видають покупцям, буде вказано номер операції, дату і час придбання товару, ціну, податок на добавлену вартість тощо. Спокійніше почуватимуться і продавці: адже їх при цьому ніхто не запідозрить в обмані.

Хотілося б зупинитися ще на одному. Постановою Кабінету міністрів України №1032 від 1 грудня 1993 року передбачено: до 1 лютого 1994 року підприємства й організації зобов'язані зробити працівникам перерахунок річного доходу. Обчислюють його з середньомісячного доходу по періодах, у яких був би визначальний мінімум неоподатковуваної зарплати. Це має робитися так. Припустімо, працівник одержав у січні, лютому по 50 тис. крб., у березні, квітні — по 60, у травні — по 150 тис. крб., тобто разом 370 тисяч. Податок по місяцях становив: січень, лютий — по 4 940 крб., у березні, квітні — по 6 540 крб., у травні — по 35 444 крб., тобто разом 59 200 крб. Визначаємо середньомісячний доход: 370 : 5 = 74 тис. крб. і середньомісячний податок з цієї суми: 9 740 крб., а за період з 1.01 по 11.06.93 р. — сума середньомісячного податку буде 48 700 крб. А фактично одержано 59 200 крб., і отже, 10,5 тис. крб громадянину треба повернути.

Аналогічно обчислюють податок стосовно інших періодів року. Нагадаю їх. З 1 червня по 1 вересня мінімальний неоподатковний доход дорівнював 13 800 крб., з 1 вересня по 1 грудня — 40 тис. крб., а з 1 грудня — 120 тис. крб. Розрахунки, як бачимо, громіздкі, потребують проведення величезного обсягу роботи. А суми взаєморозрахунків між державою і громадянами будуть незначні. Не випадково багато підприємств звертаються до податкових інспекцій з проханням перерахунок не робити. Хотілося б, щоб уряд прислухався до цих прохань.

— Судячи з того, що ви розповіли, рік 1993-й для податкових інспекцій був справді напружений. Чи буде прийдешній рік легший?

— Не думаю. Адже уже зараз відомі наступні структурні зміни у податкових інспекціях міста, спричинені обсягом робіт, що дедалі зростає. Коли досі роз'яснювальною роботою серед платників податків займалися майже всі співробітники інспекцій, то цього року вона стане функцією спеціальних управлінь. Це дасть можливість глибше вникати в питання податкового законодавства, надавати кваліфікаційну, ефективну допомогу.

Поліпшенню нашої діяльності сприятиме і створення юридичних відділів. Їхні консультації допоможуть податковим інспекторам грамотно оформляти протоколи, обгрунтованіше робити висновки за матеріалами перевірок, чітко визначати, що має розв'язуватися податковими інспекціями, а що — правоохоронними органами. В податкових інспекціях створюють і підрозділи комп'ютеризації, котрі звільнять основних спеціалістів від хоча й надзвичайно важливих, але рутинних ручних операцій.

— Ще одне запитання, Григорію Миколайовичу. Чи все зробила держава для нормальної роботи податкових інспекцій?

— Нерозв'язаних проблем чимало. Поцікавтеся, наприклад, які умови роботи в деяких районних податкових інспекціях міста. Ви побачите: в одній тісній кімнаті туляться по 20-25 чоловік. На всіх один телефон.

А платникам податків, котрі приходять для звіряння документів, ніде й розміститися. Часто стоять у чергах на вулиці. Серйозна проблема — комплектування податкових інспекцій кадрами. Приходили сюди, як правило, колишні бухгалтерські працівники. Але багато нових комерційних структур почали платити бухгалтерам таку зарплату, про яку в нас можна лише мріяти. І бачимо, не випадково в податкових інспекціях міста так багато вакансій. Хочу, щоб мене правильно зрозуміли: річ не в тому, щоб більше урвати для себе від держави. Адже коли кожен податковий інспектор міста, за нашими підрахунками, приносить державі щомісяця 2,5 мільйона карбованців, то хіба він не має права розраховувати на нормальне ставлення до себе?

Розмовляли
Леонід БРОВЧЕНКО,
Євген КРАСНОВСЬКИЙ.

Колонка власкора

Поки одні скаржаться

Поки одні лементують про місцеві труднощі та «оборванные связи», нерідко прикриваючи тим самим своє невміння чи й небажання працювати в поті чола, інші терпляче долають ті труднощі і мають здобутки. Особливих успіхів на Хмельниччині досягли газівники. Якщо за 1986—1990 роки в області було прокладено 680 кілометрів газових мереж і газифіковано 9517 будинків, то за останні три роки в активі 1581 кілометр мереж і 9760 газифікованих будинків. Тобто, п'ятирічка — за три роки, як рапортували раніше. Та тут працюють без галасу. Найвищих успіхів досягають у Хмельницькому, Волочиському, Чемеровецькому районах.

Замахнулись на власну ГЕС

Ще за старих добрих часів у селі Моломолинці Хмельницького району збанкрутував місцевий колгосп, і залишки господарства викупило об'єднання «Новатор». Тут створили агрокомбінат, який очолив досвідчений хлібороб Василь Мороз. Тепер тут є свій молокозавод, м'ясокомбінат, млин, швейні цехи. Йде будівництво двох заводів для переробки сільгосппродукції. Замахнулись і на власну гідроелектростанцію. Ведуться проектно-розвідувальні роботи.

Торгівля без посередників

У виробничому об'єднанні «Укрелектроапарат» створено торгову фірму «Побут». В її крамницях працівникам об'єднання продають усе — від імпортного взуття й холодильників до сірників. У достатньому асортименті й продукти харчування — м'ясомолочні вироби, борошно, крупи, риба. Ціни тут нижчі, аніж у міських магазинах.

Яблука замість ракет

Донедавна деякі голови колгоспів Поділля невесело жартували: «А я таки багач: маю в колгоспі пускову установку. Це ж мільйони!» Схоже, жарт набуває реального змісту. Як повідомив депутат Облради Володимир Гончарук, його виробничому об'єднанню садівничих радгоспів передається на баланс розформована ракетна база. Тепер замість зброї у суперкласних холодильниках зберігатимуться яблука придніпровських радгоспів.

Не забувати брата

Так склалося історично, що на Хмельниччині найбільше з усіх західних областей мешкає поляків. Місцеві органи влади з увагою ставляться до проблем цієї національної групи. Скажімо, тільки у Хмельницькому діє костьол, починається будівництво другого. У двох школах діти вивчають польську мову, у кількох є польські класи. Нову школу на 1500 учнів відкрито у Гречанському районі, де компактно живуть поляки. Передбачається, з Польщі сюди надійде оргтехніка, устаткування для досконалого вивчення рідної мови. Цей приклад узяти б до уваги й нашому урядові — потурбуватися про братів-українців, що мешкають у Польщі.

При повному бойовому

Співробітники Шепетівського лінійного відділення міліції затримали на вокзалі звільненого в запас військовослужбовця строкової служби Шуникова, який їхав додому. Їхав, ніби на фронт: у бравого солдата вилучили майже тисячу набоїв до автоматичної зброї, три бойові гранати, вибухові пакети і димові шашки. Ведеться слідство.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

Продиктовано в номер

Рідішають лави статистиків

За минулий рік штатна чисельність працівників Міністерства статистики зросла на 1671 чоловіка і досягла рекордної позначки у 13692 статиста. Не дивно, що бюджетних коштів на утримання такої армії гостро бракувало і, зважаючи на те, що за інформацією Мінстат торік брав гроші, це відомство перейшло на частковий госпрозрахунок. Щодо функцій Мінстату, то вони істотних змін не зазнали: дбати, головним чином, про герметичність банку інформації, яка є підґрунтям для висновків аналітиків. Попри те, що минулого року Мінстат з цим завданням впорався блискуче, прийнято рішення скоротити його штатну чисельність у 1994 році більш як на 3 тисячі чоловік.

Ястреб «полетів»

Так вирішив багатотисячний мітинг у Черкасах, що готувався страйковим комітетом як «останній бій» облдержадміністрації та її главі. Планувалося оточити «Білий дім» робітничими загонами й тримати облогу доти, доки К.Ястреб та його команда не складуть повноважень. Але за день до мітингу представник Президента сам написав заяву про звільнення. Президент видав Указ і К.Ястреб...зареєструвався кандидатом у народні депутати по Чорнобаївському виборчому округу.
Мітинг прийняв ухвалу про негайні кадрові зміни в облдержадміністрації.

Закарпатці — морякам

Гуманітарну допомогу воїнам Військово-Морських Сил України та їх сім'ям направили трудівники Виноградівського району Закарпаття. Зокрема, активно включились у благородну акцію колективи взуттєвої фабрики /директор В.Деврі/, виробничо-торгового швейного об'єднання «Гроно» /І.Конар/, промкомбінату /В.Макар/, працівники села, насамперед господарств «Іскра», «Прикордонник», «Зірка», ім. Кірова, агроторговельного підприємства «Радгоспзавод ім. Шевченка» /керівники М.Костак, Л.Амбруш, П.Зарїцький, І.Єрчак, М.Моторний/, інші. Загалом «сухопутні» виноградівці презентували воїнам ВМС України сільськогосподарської продукції на 17 мільйонів, а промислової — на 7 мільйонів карбованців.

Зі Славутича — та й у світ широкий

Про перший Міжнародний телевізійний фестиваль «Романси Славутича», який відбувся наприкінці минулого року, на недавньому «Пісенному вернісажі-93» чомусь забули. Як і про його лауреатів та пісні, які вперше пролунали в місті енергетиків, що на Чернігівщині. Прикро, бо цей фестиваль справді став помітною прикметою не тільки у Славутичі, але й у культурному житті нашої держави.
Чи не тому Українське телебачення вирішило ознайомити з фестивалем, з новими творчими іменами, відкритими на його конкурсі, усіх шанувальників романсу. І підготували цикл передач з «Романсів Славутича», які телеглядачі зможуть побачити наступного тижня: у понеділок, вівторок, середу і суботу у вечірню пору по першому каналу.

Нові призначення

Вчена рада Київського університету імені Т. Шевченка переважною більшістю голосів на посаду директора Українського інституту міжнародних відносин Київського університету рекомендувала доктора філософських наук, професора Л. Губерського. Враховуючи цю ухвалу, ректор В. Скопенко підписав з ним контракт на п'ять років і призначив на посаду проректора-директора інституту.
Попередній директор УІМВ КУ В. Пащук від'їжджає до Буенос-Айреса як надзвичайний і повноважний посол України в Аргентині.

Поправка

У рубриці «Продиктовано в номер» (матеріал «Зауваження парламентаріїв враховано», № 14 (764) «Голосу України» за 25 січня ц. р.) в українському варіанті перше речення слід читати так: «Як відомо, Верховна Рада не прийняла Закон про вільну економічну зону на Закарпатті і відправила відповідний проект на доопрацювання».

Клірінг з Росією: театр абсурду

Ще ламають списи навколо того, з чого починати і яким чином проводити санацію збиткових підприємств, а вже давно назріло питання санації збиткових відомств. Наприкінці минулого року активно мусували чутку про те, що Промінвестбанк запропонував Держкомітету України з ресурсів віддати за борги недобудований Будинок оптової торгівлі на лівому березі Києва. Підстав більш ніж треба — заборгованість на сьогодні перевищує три трильйони українських карбованців, що визнають податкові служби. Втім, уже є припис в.о.прем'єра Ю.Звягільського — списати заборгованість Держкомресурсів в боргову «яму» бюджету. Так само просто уряд вгамував тих, хто наполягав на ліквідації цього відомства і прямих зв'язках підприємств з товаровиробниками близького зарубіжжя. Тим часом йдеться про механізм реалізації міжнародного клірингу, котрий зберігся, очевидно, й на 1994 рік. В основу минулорічного було покладено американський долар. Тонна нафти від Росконтракту закривалася в його балансі за ціною близько 80 доларів. Україна взагалі не спромоглася скласти кліринговий баланс. Тому, реалізуючи нафтопереробним заводам російську нафту за ціною 50—70 тисяч карбованців, згідно з приписом Мінекономіки, Україна несла, в особі Держкомресурсів, величезні збитки. Маховик збиткового для України клірингу розкручували ціни на сільськогосподарську продукцію та продукцію металургії, які значно перевищували ціна на бензин, перероблений з дешевої нафти.

Що почім

Критичне становище ускладнив серпневий Указ Президента України про те, що ціна на клірингову нафту не має перевищувати 335 тисяч карбованців, хоча ціна на сільгосппродукцію (м'ясо, молоко та ін.) уже значно перевищувала світові ціни. Втім, як з'ясувалося, Україна взагалі приступила до виконання своїх обов'язків лише в березні, незважаючи на те, що нафта надходила безперервно. Росія нагадувала про злощасний кліринг, лише перекриваючи час від часу краник на газопроводах.

Восени Держкомресурсів уже нічого не залишалося, як брати кредити під обліковую ставку 240 відсотків, а його керівникові А.Мінченку поспішити на заслужений відпочинок. На той час заборгованість Держкомресурсів уже досягала двох трильйонів карбованців перед Промінвестбанком і низкою підприємств, котрі брали участь у доларовому клірингу.

Приклад повчальний, тому що типовий: Таким само театром абсурду був минулого року і механізм клірингових розрахунків за газ із Туркменією.

Сьогодні з'ясувалося, що користь з доларового клірингу дістала більше Росія, ніж Україна, котра отримала нафту, заплативши за неї величезну ціну.

Такі клірингові взаєморозрахунки в нинішньому році, з огляду змін (а вважають, що й курсу) в російському уряді, обіцяють закінчитися для України й зовсім плачевно.

Умовно кажучи, пом'якшення фінансової політики в Росії обіцяє більш жорсткі умови зовнішньої торгівлі з Україною. До цього Росію буде примушувати зростання інфляції, що прогнозується, і О. Шохін, котрий посів пост міністра економіки і уособлює для українських «реформаторів» фігуру Івана Грозного.

Сергій ВЛАД.

Реалії

Народила ведмедиця троє ведмежат

Ведмедиця Люда — мешканка зоологічного куточка Сімферопольського дитячого парку народила трьох малят. Та, навідавшись наступного ранку, служителі парку дітей біля матері не побачили. Немало здивувавшись, вони зателефонували в міліцію, щоб сповістити про крадіжку. Але з'ясувалося, що ніхто ведмежат не вкрав. Люда їх просто з'їла, про що свідчили обгризені кістки. Звичайно, якби й ведмедиця могла зателефонувати в міліцію, то вона також сповістила б про регулярні крадіжки кормів, а це здебільшого м'ясо з її раціону. Та чи зарадить чимось міліція голодному звірові?

Олександр ПІЛАТ.

Рік червоного півня

Минулого року червоний півень приніс нам чимало неприємностей: у 50949 пожежах «згоріло» 17819099 державних карбованців. За статистикою Головного управління пожежної охорони МВС, тенденція до збільшення кількості пожеж в Україні зберігається. На жаль, не обходиться й без людських жертв. 1993 року вони склали страшну цифру — 1682 чоловіка, серед яких 170 дітей.

За півмісяця 1994 року в Україні у 1500 пожежах загинуло близько 30 чоловік. У багатьох випадках через чиюсь безпечність чи недбалість. Здається, рік червоного півня нас нічому не навчив.

А. ЛУЦЕНКО, співробітник Центру громадських зв'язків ГУПО МВС України.

Повітряне вікно в Азію

Луганський аеропорт одержав дозвіл Кабінету міністрів України на виконання міжнародних рейсів. «ТУ-154», «АН-24» незабаром полетять в Арабські Емірати, Туреччину, Сирію, а згодом і в Індію, Пакистан, Сингапур. Здебільшого аеропорт виконуватиме замовлення різних фірм, туристичних компаній.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Подробиці

Недовго музика грала

Парк «Перемога», що у Дніпровському районі Києва, став пристанищем міських нумізматів і взагалі любителів старовини, колекціонерів. По вихідних вони тут обмінюються раритетами, купують, продають. А бажаючих придбати антикваріат завжди, на щастя, вистачало. Як, на жаль, не бракує й інших «любителів» — кишенькових злодіїв. Сюди вони злітаються, як оси на мед. Точка надто привабливa: натовп народу, а на прилавках — суцільне багатство. Трохи професійної техніки, спритність рук і ось воно, багатство (чуже), в кишені.

Що, власне й сталося 15 січня. Тут було пограбовано кількох колекціонерів. А викрадені речі справді цінні. Срібні портсигари старовинної роботи, кишеньковий годинник срібний (швейцарський, минулого століття), золота монета російсько-фінського виробництва тощо. Але, як кажуть, недовго музика грала. Недовго почувалися власниками викрадених речей грабіжники. Групу з п'яти чоловік було затримано буквально другого дня. Тепер вони під слідством. А рідкісні предмети повернуто необачним власникам.

Служба карного розшуку Дніпровського РВВС спрацювала з блискавичною професійною реакцією. І, як завжди, оперативні працівники просять постраждалих звертатися по допомогу одразу ж, тобто по гарячих слідах. Це сприяє ефективній роботі по розкриттю злочинів.

Катерина РЯБЕНКО.

Повертаючись до надрукованого

Як у Тернопільській області «зекономили»

«ГУ» вже писав про депутатський запит до міністра енергетики України з приводу порушень постанови Кабінету міністрів України № 914-р від 1 листопада 1993 року про заходи по енергозбереженню, в результаті яких господарству, зокрема Бережанського району, завдано збитків на загальну суму 274.107.000 карбованців. У відповіді заступника Генерального прокурора України О.Колінько народному депутатові Л.Горохівському повідомляється, що прокуратурою Бережанського району проти винних порушено кримінальну справу від 14 січня 1994 року за ознаками статті 167 Кримінального кодексу України (халатність). Про результати слідства буде повідомлено окремо.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Освіта

У батьків є вибір: купувати престижний «BMW» чи зробити «престижним» майбутнє своїх дітей

Недавно Київ відвідала представницька делегація приватної інтернаціональної школи Англії — Ньюлендз Манор. Очолював її директор Брайєн АНДЕРВУД, який дав інтерв'ю «Голосу України».

— Наша школа розмістилася у чарівному місці Сіфорда (графство Сассекс) на узбережжі Ла-Маншу. Красу природи доповнює і сприятливий клімат — він має лікувальний вплив на дітей, які страждають захворюваннями органів дихання. Власне, Ньюлендз об'єднує три школи: початкову (для дітей віком 2 — 7 років), підготовчу (7 — 13 років) і Ньюлендз Манор (13 — 19 років). Головна мета, заради якої ми працюємо, — виховати яскраві індивідууми, тобто максимально розвинути найкращі природні здібності учнів.

Найперше ми дбаємо про високу мораль і духовність своїх вихованців. Серед обов'язкових предметів — релігія. А ще математика, історія, фізика, мистецтво, інформатика, іноземні мови... Невеличкі за кількістю учнів класи дають можливість підходити до здібностей кожної дитини індивідуально.

— Маестро Брайєн, під час перебування у вашій школі для мене було відкриттям, що батьки можуть посилати свою дитину на навчання до Ньюлендзу в будь-якому віці і в будь-який період року. Як побудовано вашу програму?

— Наша система достатньо гнучка, щоб приймати учнів не лише на початку навчального року. Програму можна легко коригувати в разі потреби. Тобто в нас немає обов'язкових директив «зверху», які наказують робити те чи те саме так, а не інакше. Навчальний рік поділяється на три семестри: осінній, який розпочинається 12 вересня, весняний і літній, що завершується 1 липня.

— Чому ваша школа називається «інтернаціональною»?

— Ми не розділяємо дітей за національною належністю. Хоча кожний учень має змогу вивчати англійську, французьку, німецьку мови, історію, традиції, культуру свого народу. До речі, в нас склалися гарні музичні традиції. Більш як половина учнів навчається індивідуально грі на різноманітних музичних інструментах.

Маємо хор і оркестр. В Ньюлендз прекрасні спортивні гуртки. А що школа інтернаціональна, то кожен має можливість навіть харчуватися за власним смаком і традиціями.

— Скільки ж коштує таке навчання?

— Близько 15 тисяч доларів на рік. Ми розуміємо, що для України — це немала сума, тому, запрошуючи на навчання представників вашої держави, обумовили деякі пільги для дітей, постраждалих від аварії на ЧАЕС. Цілком зрозуміло, що в заможних батьків є вибір: купувати престижний «BMW», яких я бачив на вулицях Києва більше, ніж у Лондоні, чи зробити «престижним» майбутнє своєї дитини, котра повернеться на Батьківщину її інтелектуальним, а з часом — і економічним спонсором. Наша школа — школа високого світового гатунку. Закінчивши її успішно, можна продовжити навчання, скажімо, в Оксфорді чи Кембриджі.

Вів розмову Леонід СУХОРУКОВ.

ДВА КРАВЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СОРОЧКИ

Точка зору

Останнє десятиріччя XX століття залишиться у європейському літописі як період матеріалізації історичних парадоксів. Усе, що бажали одне одному непримиренні ідеологічні супротивники у складний проміжок часу повоєнного врегулювання, стало історичною реальністю: на карті Європи з'явилася, врешті, возз'єднана, демократична й миролюбна Німеччина, за яку так натхненно висловлювався Й.Сталін, і, одночасно з цим, розпався Радянський Союз, що пророкували перші повоєнні документи Ради національної безпеки США.

З колись розламаної Європи знято нарешті жорсткий гіпс ідеологічних стереотипів, що дало змогу розпочати новий відлік часу як для Німеччини, так і для України. Обидві країни несподівано опинилися у спільному історичному просторі розбудови власної нової державності й спільної нової Європи.

Жодна європейська завірюха не поминула дивовижну німецьку землю, яка подарувала людству таку кількість геніальних творців та геніальних злочинців. Як дивно і незрозуміло: одна й та ж веймарська галявина могла навіювати великому Гете ліричні роздуми про неминність людського генія, Шіллеру, Гердеру, Віланду — ідеї свободи і прогресу цивілізації, а вже через історичну мить, вигнавшись у небо сталево-сірими стовбурами однакових дерев і розрізавши землю чагарником колючого дроту, дати притулок мороку Бухенвальда. Сьогоденна Німеччина — це справді зовсім нова спільність, що шляхом таких блискучих перемог і таких нищівних поразок врешті визнала і усвідомила вимоги власного історичного досвіду.

Для нас в Україні це, мабуть, досить цікавий набуток. Адже саме нині, весело розпрощавшись зі своїм псевдо- соціалістичним минулим, ми так само весело рушаємо добре впорядкованими європейськими шляхами. Маємо надію, що дорога видасться вдала. Бо ж якщо вірити Гофману, історія інколи полюбляє ставитися до ентузіастів. Але розмови про належність України до ансамблю європейських виконавців можуть ще надовго залишитися лише розмовами. Зв'язана гравітацією глибинних спільних інтересів, нова європейська планетна система набирає обертів, дбаючи про нові супутники на своїй периферії, але в жодному разі не збавляючи швидкості. Чекати немає коли. «Європотворення» неможливо і недоцільно уповільнювати через те, що на порозі загальноєвропейського будинку, приязно всміхаючись, топчуться нові сусіди.

Німці вже не раз намагалися об'єднати Європу, але іноді надто своєрідним шляхом. Свого часу вони повною мірою скористалися з поради Гегеля відносно того, що всесвітня історія взагалі могла б повністю відмовитися від того кола, до якого належить моральність і так часто згадувана розбіжність моралі та політики. Нинішня Німеччина зберегла історичну симпатію до глобальних європейських проектів, але без жадоби мілітаризованого всевладдя. Сьогодні така симпатія базується на чіткому розумінні переваг нового рівня загальноєвропейської економічної, соціальної й політичної свободи. Пішла у небуття ще одна складова стандартної європейської германофобії — потужна індустріальна система Німеччини, яка так часто загрожувала європейській свободі; сьогодні вона перетворилася на локомотив свободи, звільнення європейського континенту від зайвих міжнаціональних перегородок. Новий історичний парадокс? Ні. Це лише свідчення нового рівня суспільних відносин і суспільних потреб індустріально розвиненого світу.

Прихильність до інтеграції Європи протягом усіх років існування Федеративної Республіки Німеччина була однією з найхарактерніших ознак її зовнішньополітичного курсу. Для Німеччини це мало особливе значення. В інтеграції, в розвитку відносин між західноєвропейськими країнами керівні політичні сили вбачали можливість подолання повоєнної германофобії у Європі. Крім того, як головний експортер світу, орієнтований на широке використання міжнародних зв'язків і поділу праці, Німеччина небезпідставно розраховувала отримати найбільші переваги після реалізації планів економічної інтеграції.

І Україна і Німеччина прагнуть поступу в європейських інтеграційних процесах, але мають не одні й ті самі орієнтири. Німеччина плекає надію врешті-решт мирним шляхом підтягти весь комплекс європейських взаємовідносин до рівня власних економічних можливостей і потреб. Скроїти нарешті таку загальноєвропейську сорочку, яка пасувала б до німецьких індустріальних м'язів. Для України проблема в іншому: підняти свої економічні, перш за все виробничі, можливості до рівня загальноєвропейських вимог, у відчайдушному стрибку напружити свій знощений індустріальний організм і таки наздогнати «європейський експрес», що набирає швидкості. Завдання, отже, різні за складністю та рівнем, але в їх основі — єдина конструктивна ідея: оптимальне узгодження національних та інтернаціональних перетворень, ствердження нової національної державності без її абсолютизації. На духовному рівні це означає спільне завдання паралельного подальшого формування національної і європейської свідомості. За таких умов особливого значення набуває культурологічний вимір. У суспільстві безкомпромісної функціональної і продуктивної орієнтації саме культура визначає суть політики. «Культура — це, звісно, не все, але без культури все — ніщо», — так, приміром, записано в урядовій концепції культури землі Баден-Вюртемберг. І, мабуть, саме у такому підході й треба шукати пояснення історично послідовної сили німецької духовної та матеріальної культури.

(Далі буде)

Олег ГОРЕНКО.

Мангейм — Мюнхен — Київ.

У світі захоплень

Багато картузів — хороших і різних

Хобі Януша Фортунецького, начальника сортувальної станції у польському місті Ополє, відповідає його фаху. Він збирає залізничні картузи. В його унікальній, єдиній у країні, колекції — головні убори залізничних службовців з 30 країн світу, в тому числі з Японії і Китаю.

Фото ЦАФ—ІТАР—ТАРС

Візити

Корисна затримка

— Прагнення до діалогу та політичного врегулювання наявне в усіх верствах таджицького суспільства, — наголосив Раміро Перес Баллон, спеціальний посланник генерального секретаря ООН у Таджикистані, після перших відвідин «гарячої» точки.

Тут у нього було достатньо часу для зустрічей з офіційними й неформальними лідерами Паміру, які досі перебувають у «м'якій» опозиції до центральної влади в Душанбе. Погана погода затримала Р.П.Баллона на «даху світу» на три дні довше, ніж він розраховував.

— У мене склалося враження, — зазначив високий гість, — що початок політичного діалогу між різними сторонами таджицького конфлікту не за горами.

Чи справдиться цей прогноз — залежить, проте, не тільки від памірських бойовиків, а й від лідерів радикальної опозиції, в тому числі фундаменталістського спрямування, яких було витіснено з Таджикистану, і вони осіли в сусідніх країнах.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

У сусідів

ТА ХВИЛЮВАТИСЯ НЕ ВАРТО

Туреччина переживає свою першу гостру фінансову кризу нового року. Спостерігається різке падіння турецької ліри щодо американського долара, західнонімецької марки та інших валют. «Скажене зростання» американського долара, що почалося, спричинило паніку серед турецького населення і на валютній біржі. За кілька днів турецька ліра знецінилася приблизно на 30 відсотків, і тепер за один долар дають до 20 тисяч лір. Ділові кола очікують термінового втручання до фінансової кризи Центрального банку і уряду.

Турецьке телебачення повідомило, що прем'єр-міністр Туреччини Тансу Чиллер, виступаючи в Анкарі на терміновому засіданні керівництва правлячої Партії правильного шляху, котру вона очолює, закликала населення не впадати в паніку. Вона підкреслила, що загальна фінансова ситуація перебуває під контролем влади. На її думку, в Туреччині не існує проблеми валюти. Навпаки, на сьогодні її запаси досягли рекордного рівня. А труднощі постали через нерозв'язані проблеми, нагромаджені за останні десять років правління попередніх кабінетів. Зокрема в держсекторі, у результаті чого виник гострий дефіцит бюджету. А це, сказала Т.Чиллер, відкрило шлях для спекулятивних операцій. «Хай ніхто не хвилюється, — підкреслила прем'єр-міністр, — Центральний банк вживатиме всіх необхідних заходів щодо нормалізації ситуації». Разом з тим, передає радіо Анкари, вона визнала, що потрясіння на валютному ринку викликали серйозні занепокоєння в суспільстві. Т.Чиллер повідомила також, що Туреччина спроможна подолати постали труднощі завдяки кредитам, наданим США, Німеччиною і Великобританією. Крім того, Туреччина незабаром одержить від Японії ще 1,5 мільярда доларів як позику.

Коментуючи важке фінансово-економічне становище в країні, «Терджюман» нагадує, що Туреччина бере на себе дедалі більший тягар внутрішніх і зовнішніх боргів. Так, за зовнішніми позиками республіка вже заборгувала біля 70 мільярдів доларів, що в перерахунку на душу населення становить майже півтори тисячі доларів.

Ні миру ні війни, лише людські страждання

(Продовження. Початок на 1-й стор.)

Представники ООН неодноразово відзначали внесок України в балканський миротворчий процес. Підтвердженням авторитету українських військовиків було те, що Рада Безпеки ООН звернулася до нашої держави з проханням збільшити чисельність батальйону ще на 800 чоловік. Разом з тим Київ при значному контингенті солдатів не має тут спостерігачів, також обмаль офіцерів. Це звужує можливу ширшу участь українських представників у розв'язанні балканського вузла. Основними завданнями військового контингенту в регіоні конфлікту нині є супровід конвоїв з гуманітарною допомогою цивільному населенню, забезпечення ремонту систем електро- і водопостачання, проведення, за спеціальним розпорядженням операцій із роззброєння супротивних сторін та демілітаризація районів. Під час зустрічі з А.Зленком командувач об'єднаними військами Боснії і Герцеговини М.Роуз схвально відгукнувся про дії українських військовиків. (До речі, наші солдати, зважаючи на складне становище з продуктами в місті, частину свого пайка віддають сараєвським дітям, а в батальйоні навіть є свої вихованці, які живуть без батьків). Глава українського зовнішньополітичного відомства під час бесід у Сараєві наголошував, що взаємоприйнятний варіант розв'язання проблем у цьому районі можливий тільки з урахуванням усіх можливостей і інтересів сторін.

Окрім Сараєва А.Зленко побував у Хорватії та Словенії. Цей візит через низку причин довго відкладався. Тому члени української делегації намагалися якось підкреслити свою зацікавленість у розвитку відносин із Загребом та Любляною, проводили широкі консультації, аби відшукати реальні шляхи інтенсифікації зв'язків з цими країнами. І, зокрема, в галузі економіки, бо для нас нині це вкрай актуально. У Загребі також було підведено правову базу для розширення контактів: підписано угоди про співробітництво між зовнішньополітичними відомствами двох країн та консульські взаємини. У словенській столиці також підписано документ про співпрацю міністерств закордонних справ. На підсумковій прес-конференції у Загребі глава зовнішньополітичного відомства Хорватії М.Гранич заявив, що пожвавленню економічних зв'язків сприятиме двостороння торговельна угода, яка напевне буде підписана під час його візиту до Києва. На його думку, між Україною й Хорватією політичні відносини розвинуті набагато краще, ніж господарські зв'язки. Але зрозуміло, що кожна країна змушена нині багато часу приділяти внутрішнім проблемам. Ще одним кроком до широкої співпраці між Києвом та Загребом стане підготовлений договір про дружбу і співробітництво. Україна, на думку М.Гранича, могла б позитивно впливати на розв'язання балканської кризи і в цьому контексті на позицію сербів. Він зазначив, що підписана декларація щодо врегулювання хорватсько-сербських відносин є першим кроком до нормалізації, але цей процес залежить від Сербії. Головна проблема — відновлення мирного життя на реінтегрованих територіях. У свою чергу А.Зленко заявив, що з багатьох питань позиції України та Хорватії дуже близькі, або повністю збігаються. Хорватська позиція після переговорів у Загребі стала більш зрозумілою.

Спостерігачі з подивом відреагували на активність Києва в районі Балкан, проте відзначили, що його зближення з Загребом і Любляною зрозуміле: тут є спільне бажання до співпраці усіх, де кожен, шануючи прагнення іншого, відшукує свої інтереси. Отож Україна, зрозуміло, позитивно реагуватиме на прохання хорватської сторони щодо сприяння у врегулюванні балканської кризи і нормалізації хорватсько-сербських відносин, проте не відходитиме від свого принципу виваженості. В контактах зі Словенією Києву пора вже перейти від слів до конкретних справ, адже ця країна становить для нас значний інтерес. І передовсім в економічному плані. Любляна також прагне тісного співробітництва з Києвом. Зокрема, на пропозицію міністра закордонних справ Словенії Л.Петерле тут пройде ділова конференція підприємців двох країн. Україна, разом з цим, сподівається на допомогу балканських партнерів у реалізації планів вступу до Центральноєвропейської ініціативи.

Проте Київ, намагаючись усіляко підкреслити своє бажання поглиблювати відносини з Хорватією та Словенією, ніяк не спроможеться відкрити свої посольства в цих державах. Напевне, така ситуація впливала на те, що відносини між нашими країнами перебували в закостенілому стані. Хотілося б сподіватись на те, що землетрус, який стався у Загребі в день початку офіційного візиту А.Зленка, струсить пилюку з цих взаємин.

Тарас ПЕТРІВ.

Закон України ПРО БІЖЕНЦІВ

Верховна Рада України, додержуючи міжнародних зобов'язань України щодо захисту прав людини і виходячи з принципів Конституції України, приймає цей Закон, щоб визначити правовий статус біженців, установити правові, економічні та організаційні гарантії захисту прав осіб, які вимушено залишили державу своєї громадянської належності (або країну свого постійного проживання).

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Поняття «біженець» та умови набуття статусу біженця

У цьому Законі під терміном «біженець» розуміється іноземець (іноземний громадянин чи особа без громадянства), який внаслідок обгрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, національності, ставлення до релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи або політичних переконань вимушений залишити територію держави, громадянином якої він є (або територію країни свого постійного проживання), і не може або не бажає користуватися захистом цієї держави внаслідок зазначених побоювань та щодо якого в порядку та за умов, визначених цим Законом, прийнято рішення про надання йому статусу біженця.

Стаття 2. Порядок порушення клопотання про надання статусу біженця

Особи, які мають намір набути статус біженця і перетнули державний кордон України у порядку, встановленому чинним законодавством, повинні протягом трьох діб звернутися до відповідного органу міграційної служби з заявою про надання їм статусу біженця.

Особи, які вимушені були незаконно перетнути державний кордон України з наміром набути статусу біженця і прибули в Україну з держави, на території якої існують умови, зазначені у статті 1, повинні протягом доби звернутися до відповідного органу міграційної служби через її уповноваженого чи службову особу Прикордонних військ із заявою про надання їм статусу біженця та з обгрунтованим поясненням свого незаконного перетинання кордону.

Стаття 3. Умови, за яких статус біженця не надається

Статус біженця не надається особі:

за якою компетентними органами влади держави, де вона проживає, визнаються і забезпечуються права і обов'язки, пов'язані з громадянством цієї держави;

щодо якої встановлено, що вона вчинила злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людства і людяності, як їх визначено в міжнародному праві;

яка вчинила тяжкий злочин неполітичного характеру за межами України до прибуття на її територію;

яка до прибуття в Україну перебувала в державі, де вона могла в установленому порядку отримати притулок чи оформити статус біженця. Це положення не поширюється на осіб, для яких чинним законодавством передбачено спрощений порядок набуття громадянства України.

Розділ II. Набуття і втрата статусу біженця

Стаття 4. Органи, які вирішують питання про надання і позбавлення статусу біженця

Питання про надання і позбавлення статусу біженця вирішують в межах своєї компетенції органи міграційної служби Міністерства України у справах національностей та міграції в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Стаття 5. Повноваження Міністерства України у справах національностей та міграції

Центральним органом державної виконавчої влади, що координує взаємодію інших органів державної виконавчої влади при вирішенні всіх питань, що стосуються проблем біженців, є Міністерство України у справах національностей та міграції.

До відання Міністерства України у справах національностей та міграції належить підготовка для розгляду Урядом України пропозицій щодо:

встановлення регіонів тимчасового розселення біженців;

визначення обсягів фінансування на утримання біженців і розподілу коштів по регіонах компактного проживання біженців.

Крім цього, до відання Міністерства України у справах національностей та міграції належить:

встановлення порядку оформлення надання статусу біженця за наявності умов, зазначених у статті 1 цього Закону, і позбавлення цього статусу;

утримання пунктів тимчасового розміщення біженців;

розгляд скарг на рішення про надання і позбавлення статусу біженця, що приймаються органами міграційної служби в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі;

ведення централізованого обліку осіб, які подали заяву про надання статусу біженця, та біженців;

контроль за виконанням цього Закону.

Стаття 6. Повноваження органів міграційної служби в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі

Органи міграційної служби в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі підпорядковуються Міністерству України у справах національностей та міграції, Уряду Республіки Крим та відповідним державним адміністраціям.

До їх відання належить:

надання статусу біженця особам, які прибули на територію Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя за умов, передбачених статтею 1 цього Закону, і позбавлення цього статусу, а також видача біженцям відповідних посвідчень;

визначення місць тимчасового проживання осіб, які подали заяву про надання статусу біженця, та біженців, а також в разі потреби направлення їх в пункти тимчасового розміщення біженців;

надання грошової допомоги особам, які подали заяву про надання статусу біженця, та біженцям;

сприяння тимчасовому працевлаштуванню осіб, які подали заяву про надання статусу біженця, та біженцям;

надання особам, які подали заяву про надання статусу біженця, та біженцям соціально-побутових і медичних послуг;

ведення обліку осіб, які подали заяву про надання статусу біженця, та біженців;

вирішення інших питань, віднесених до їх компетенції законодавством.

Стаття 7. Повноваження інших органів державної виконавчої влади щодо біженців

Державний комітет України у справах охорони державного кордону, Прикордонні війська України перешкоджають незаконному перетинанню державного кордону України, в установленому порядку затримують осіб, які незаконно його перетнули, та організовують прийняття заяв про надання статусу біженця від тих осіб, які мають намір його набути.

Служба безпеки України та її органи на місцях, Служба безпеки Республіки Крим у межах своєї компетенції вживають заходів до виявлення серед осіб, які порушили клопотання про надання статусу біженця, таких, яким статус біженця не надається відповідно до статті 3 цього Закону.

Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство внутрішніх справ Республіки Крим, управління внутрішніх справ областей, міст Києва та Севастополя реєструють біженців, в межах своєї компетенції вживають необхідних заходів для виявлення серед осіб, які порушили клопотання про надання статусу біженця, таких, яким статус біженця не надається відповідно до статті 3 цього Закону.

Міністерство праці України надає по можливості допомогу в тимчасовому працевлаштуванні біженців.

Міністерство закордонних справ України, дипломатичні представництва і консульські установи України беруть участь у переговорах, підготовці документів і вносять пропозиції Уряду України щодо укладення міжнародних угод з питань, пов'язаних із захистом соціальних, економічних й інших прав та інтересів біженців, у тому числі компенсацією збитків, заподіяних біженцям, витратами на їх приймання і облаштування, а також сприяють встановленню зв'язків біженців з іноземними громадянами та юридичними особами за кордоном та вживають заходів щодо повернення біженців у країну їх постійного проживання або переселення в держави, що можуть надати їм притулок.

Стаття 8. Оформлення документів з питань надання статусу біженця

Оформлення необхідних документів з питань надання статусу біженця провадиться на підставі особистої заяви особи або її законного представника, поданої до органу міграційної служби в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі за місцем тимчасового перебування відповідно до статті 2 цього Закону.

Стаття 9. Права та обов'язки особи, яка подала заяву про надання статусу біженця

Особа, яка подала заяву про надання статусу біженця, має право на:

тимчасове працевлаштування чи навчання;

медичну допомогу і соціально-побутові послуги;

користування житлом, наданим у пункті тимчасового розміщення до вирішення питання про надання статусу біженця, але на строк не більше трьох місяців;

вільне сповідування своєї релігії.

Особа, яка подала заяву про надання статусу біженця, зобов'язана:

подати до відповідного органу міграційної служби відомості, необхідні для вирішення питання про надання статусу біженця;

при одержанні направлення органу міграційної служби відбути до визначеного місця тимчасового проживання і у триденний строк зареєструватися в місцевому органі внутрішніх справ;

дотримуватися встановленого чинним законодавством порядку перебування на території України;

проходити медичний огляд за вимогою органів охорони здоров'я.

Стаття 10. Рішення про надання статусу біженця

Рішення про надання статусу біженця приймається органами міграційної служби в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі не пізніше одного місяця з дня подачі заяви.

У разі відмови в наданні статусу біженця за підставами, передбаченими статтею 3 цього Закону, орган міграційної служби повідомляє про це особу, яка подала заяву, та відповідний орган внутрішніх справ.

Рішення про відмову в наданні статусу біженця може бути оскаржено в тижневий строк до Міністерства України у справах національностей та міграції, яке приймає рішення не пізніше ніж у місячний строк.

Стаття 11. Втрата та позбавлення статусу біженця

Статус біженця надається на три місяці відповідним органом міграційної служби, і за його рішенням цей строк може бути продовжено.

Статус біженця втрачається, якщо особа:

добровільно знову скористалася захистом держави, громадянином якої вона є, або країни постійного проживання;

набула нового громадянства та користується захистом держави свого нового громадянства;

засуджена до позбавлення волі за вироком суду України, що набрав законної сили.

Особа позбавляється статусу біженця органом міграційної служби за місцем її тимчасового проживання, якщо вона:

втратила підстави, за яких вона набула статусу біженця;

набула статусу біженця внаслідок подання завідомо неправдивих відомостей або підроблених документів;

розглядається з поважних причин як загроза державній безпеці, громадському порядку, здоров'ю населення України.

Рішення про позбавлення статусу біженця може бути оскаржено в тижневий строк до Міністерства України у справах національностей та міграції або до суду.

Правовий режим іноземця, який втратив або позбавлений статусу біженця, визначається Законом України про правовий статус іноземців.

Розділ III. Правовий статус біженця

Стаття 12. Права біженця

Особа, яка набула статусу біженця, має право на:

вибір місця тимчасового проживання із запропонованого їй міграційною службою переліку населених пунктів і пересування на території України за умов дотримання правил, установлених для іноземців;

працю за наймом або на підприємницьку діяльність, придбання у власність майна за умов, передбачених законодавством України для іноземців;

охорону здоров'я та відпочинок у порядку, передбаченому законодавством для громадян України;

одержання грошової допомоги, пенсій та інших видів соціального забезпечення в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

користування житлом, наданим у місці тимчасового проживання;

навчання в порядку, передбаченому законодавством України для іноземців;

користування надбанням культури;

свободу совісті та вільне відправлення релігійних обрядів;

недоторканність особи, житла, охорону законом особистого життя, таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень;

судовий захист від посягань на честь і гідність, життя і здоров'я, особисту свободу та житло, а також захист майнових та немайнових прав;

вступ до легалізованих громадських організацій відповідно до їх статутів (положень).

Стаття 13. Обов'язки біженця

Біженець зобов'язаний:

дотримувати Конституції та законів України, виконувати рішення і розпорядження органів державної виконавчої влади, регіонального та місцевого самоврядування;

виконувати законні вимоги державних органів і службових осіб.

Стаття 14. Заборона вислання біженця або його примусового повернення до держави, з якої він прибув

Біженець не може бути висланий або примусово повернутий до держави, де існують умови, зазначені у статті 1 цього Закону, на підставі яких він набув статусу біженця.

Розділ IV. Міжнародне співробітництво

Стаття 15. Міжнародне співробітництво з метою захисту прав біженців

Україна співробітничає з іншими державами, міжнародними організаціями з метою усунення причин виникнення проблеми біженців, поліпшення їх матеріального стану і вдосконалення правового статусу, а також повернення біженців у країну їх постійного проживання.

Стаття 16. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, укладеним Україною, встановлено інші норми, ніж ті, що містяться в цьому Законі, то застосовуються норми міжнародного договору.

Президент України Л. КРАВЧУК

м.Київ
24 грудня 1993 року

Постанова Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про біженців»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про біженців» з дня його опублікування.

2. Встановити, що громадяни України, які прибули в Україну, покинувши країну свого постійного проживання внаслідок обгрунтованих побоювань стати жертвами переслідувань за ознаками раси, національності, ставлення до релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи або політичних переконань, мають права, передбачені статтею 12 Закону України «Про біженців».

Вихідці з України та інші особи, для яких Законом «Про громадянство України» передбачено спрощений порядок набуття громадянства України, які прибули в Україну на постійне проживання через обставини, зазначені у статті 1 Закону України «Про біженців» і порушили клопотання про надання їм громадянства України, до прийняття рішення щодо надання громадянства мають права, передбачені статтею 9 цього Закону.

3. Доручити Кабінету Міністрів України:

— внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з Законом України «Про біженців»;

— привести рішення Уряду України у відповідність з цим Законом.

Голова Верховної Ради України І.ПЛЮЩ.

м. Київ
24 грудня 1993 року.

Національний комітет боротьби із захворюванням на СНІД при Президенті України

Оголошує конкурс

проектів фундаментальних і прикладних робіт з питань виділення і вивчення етіологічних факторів, які первинно обумовлюють СНІД в Україні, та імунології СНІДу в Україні.

До конкурсу будуть прийматися проекти, які відповідають наведеним науковим напрямам та мають науковий рівень.

Теми, що не матимуть безпосереднього стосунку до названих проблем, не розглядатимуться.

Умови конкурсу

1. Участь у конкурсі можуть брати наукові організації або окремі науковці, організації різних форм власності і статусу. На розгляд може бути подано не більше двох проектів від одного виконавця.

2. Спільні наукові проекти українських та іноземних наукових організацій (науковців) беруть участь в конкурсі незалежно від частки в проекті української сторони.

3. Фінансування робіт здійснюватиметься за кошти Національної програми профілактики СНІДу в Україні.

4. Термін виконання проекту — 1994—1995 рр. Перевагу в конкурсі матимуть проекти робіт, що не виконувалися раніше і не фінансувалися з інших державних фондів.

5. Проекти конкурсу українською або російською мовою в трьох примірниках (у папці) надсилати на адресу: **252627, Київ, вул.Васильківська,45, Інститут експериментальної патології, онкології та радіобіології ім.Р.Кавецького АН України, з позначкою «Конкурс «СНІД».**

Оформлення проекту здійснюється за зразком, який використовується для оформлення проектів з прикладних робіт згідно з формою, установленою Державним комітетом України з питань науки і технології. В разі потреби звертатися за формою запиту проектів на адресу: Інститут експериментальної патології, онкології та радіобіології АН України, кімната 41.

6. **Строк подання проектів — 1 місяць з дня публікації оголошення.** Проекти, що надійдуть після вказаного терміну, розглядатися не будуть.

7. Подані на конкурс матеріали не повертаються.

Телефони для довідок: 266-98-21, 266-98-38.

О возбуждении дела о банкротстве

26 апреля 1993 года арбитражный суд Донецкой области (340055, г. Донецк-55, б. Пушкина, 34) своим определением возбудил дело № 53/5-21 о признании банкротом товарной биржи «Далиса» (юридический адрес на момент опубликования объявления: 340048, г. Донецк, ул. Челюскинцев, 189), р/с товарной биржи «Далиса» 467908, валютный счет 01070718 в АПБ).

Всеукраїнський акціонерний банк (ВАБАНК)

Запрошує акціонерів на річні загальні збори, які відбудуться 15 березня 1994 року о 16 годині в Конгрес-холі готельного комплексу «Київська Русь» (вул. Госпітальна, 12).

Порядок денний:
1. Річний звіт Правління Банку.
2. Висновок Ревізійної комісії.
3. Затвердження підсумків роботи за рік.
4. Різне.

Телефон для довідок: (044) 212-44-66.

З пошти

Кого й чому обрали росіяни

Як громадяни України сприйняли результати виборів у Росії? Пропонуємо вашій увазі кілька роздумів з цього приводу.

Жириновський як дзеркало російської демократії

Саме так, перефразувавши вислів В. Леніна, можна пояснити «несподівані» результати нещодавніх російських виборів. Бо саме демократи старанно готували грунт для ліберал-демократів. Це ж демократи вихваляли російських добровольців у Придністров'ї, Абхазії, Карабасі. Це ж вони підтримували політиків у їхніх зазіханнях на чужу землі, чужі міста, чужу власність. І вони ще дивуються! Що посіяли, те й пожнете. У грунт шовінізму та імперських зазіхань, щиросердно підготовлений демократами, Жириновський висіяв насіння занеклого націоналізму. І воно буйно проросло. Залишилося почекати ягідок...

В. ІВАНОВИЧ,
пенсіонер.

Черкаси.

Психологія залишається незмінною

Історія Російської імперії доводить, що ця країна завжди поліпшувала собі життя за рахунок інших. Сучасна Росія по своїй суті — та ж сама імперія. І психологія частини її громадян залишається незмінною. Тому клич Жириновського набув такої популярності та підтримки. І можна не сумніватися, що незабаром переважна більшість росіян вважатиме його за свого вождя, бо його погляди — це сконцентровані їхні життєві настанови.

А. ГОРБАЧ.

Нікополь
Дніпропетровської області.

Історичні паралелі

З 12 грудня 1993 року в Росії розвивається зародок бурі, наслідки якої важко навіть спрогнозувати. Бо в умовах економічної та політичної кризи, за наявності великого потенціалу засобів знищення не тільки людей, а й навколишнього середовища, не виключено, що буря переросте у світову катастрофу. І підстави для таких жахливих прогнозів у людства є. Згадаймо хоча б 1933 рік у Німеччині і ті катастрофічні наслідки для світу, котрі він приніс. Боронь Боже!

В. БОЙЧУК.

Полтава.

Без несподіванок

Ніякої несподіванки у результатах виборів у Росії немає. Просто партія Жириновського відразу заявила про те, що мріяли зробити у майбутньому всі інші партії, але під завісою демократії. Тож не варто чіпляти Жириновському ріжки, а Єльцину — крильця. Російський імперіалізм — це явище генетичне і конатиме ще довгі роки.

Й. ГАРМАТЮК,
член товариства «Просвіта».

Чорнобаївка
Білозерського району
Херсонської області.

Скористайтеся з чужих помилок

Так склалося, що чула багато передвиборних виступів В. Жириновського. Вразила мене їхня різнотемність. Лідер ЛДПР хіба що не радив господиням, як щі готувати, вибачте за приклад. Та саме ця всеобізнаність і допомогла Жириновському надіти рожеві окуляри виборцям. В них краще буде видно обіцяні золоті гори. Прикро, що своєчасно ніхто не пояснив людям: ті гори — фата моргана. І вони скоро розтануть.

Сподіваюся, що наші виборці будуть обачливіші і не повторюватимуть помилок сусідів.

В. КОЛЕСНИКОВА,
службовець.

Ніжин
Чернігівської області.

Культура

«Меценат — це благородний спонсор»

Так мені пояснили в одній юнацькій аудиторії. Виявляється, таких людей чимало у Кривому Розі. Вони багаті не грішми, а душею. Просто трударі, душа котрих не охолола в буднях незатишного нашого життя.

Вони, сказати б рідною мовою, — добродії, тобто ті, хто над усе любить робити добро людям. Кожен сам по собі, а інколи гуртом, ось уже сім років з дня у день вони піклуються про долю одного з художників рідного міста.

Усе почалося з того, що Микола Раджабов, робітник, тесляр, майстер різьблення по дереву, перейнявся важким життям художника Григорія Івановича Синиці, котрий живе самотньо, насилу пересуваючись на милицях по квартирі. До того ж йому тоді мало виповнитися вісімдесят років, а він не був навіть членом Спілки художників, багато зазнав лиха. Довгі роки його переслідувала партократія, дорікали свої колеги-художники за «формалізм» та «бойчукізм», таврували як «націоналіста» за картини з історії України. «Криворіжці обов'язково мають побачити ці чудові, на диво, сонячні картини», — вважав Микола Раджабов, а як влаштувати виставку до 80-річчя художника?

Куди і до кого б не звертався Раджабов, усюди наштовхувався на ввічливу відмову, а часом і погрози: мовляв, піклується він про «формаліста» та «націоналіста». Знайомі гірники шахти імені Леніна порадили Миколі звернутися до їхнього парторга Віктора Артюха. Гірничий інженер знався на мистецтві. Він поїхав до художника, побачив картини, дізнався про мужнє його життя. І сталося, здавалося б, неймовірне: за допомогою Віктора Артюха невдовзі у Палаці культури гірників шахти імені Леніна відбулася персональна виставка творів Григорія Синиці. Гірники не лише оформили у рами всі картини, підготували експозицію, а й випустили каталог. Шахтарська багатотиражка «Кривбасівець» присвятила митцеві номер.

Так, у листопаді 1987 року сталося справжнє першовідкриття відомого майстра. Звичайно, воно могло б дорого коштувати Вікторові Артюху, бо викликало невдоволення обласної партократії та Спілки художників. Але почин криворізьких гірників підтримав Український фонд культури. Невдовзі виставка творів, вперше «відкрита» гірниками, експонувалася з величезним успіхом у Київському політехнічному інституті, згодом у Державному музеї українського образотворчого мистецтва, врешті — у Державному музеї Т.Шевченка. Прийшло всенародне визнання художника з Кривого Рога — його вшанували Шевченківською премією. У сходженні Григорія Синиці до слави особливо захоплює те, що визнання, справжнє першовідкриття його таланту відбулося не в столиці і не десь за Заході, а в місті, де живе й творить митець. І це знаменно. Бо ніщо, гадаю, так не свідчить про духовність, уболівання за культуру рідного краю, як шанування своїх же талантів. У цьому я переконався, коли побачив, як шанобливо, щиро ставляться криворіжці до свого художника, з любов'ю називаючи його народним, хоча такого почесного звання він офіційно не має. Серед тих, хто піклується про митця, дбає про його здоров'я та добробут, — чудові лікарі міста, працівники соцзабезу, редакції газет «Червоний гірник» і «Металург» і навіть житлово-комунального господарства, а також численні активісти криворізької громади «Просвіта» на чолі з головою Леонідом Яворським.

І чи не в доброті криворіжців до Синиці секрет його плідного творчого довголіття? Своє 86-річчя у новорічні дні митець стрів у Кривому Розі ... сональною виставкою, де експонуються його нові твори, а також доробок його учнів — молодих криворіжців. За ініціативою голови міськради та виконкому Юрія Любоненка створено раду сприяння школі Григорія Синиці. Радою порушується питання про відкриття у Кривому Розі картинної галереї живопису Григорія Синиці, яка складатиметься з його творів, подарованих місту. Віримо, що така галерея буде.

Григорій МЄСТЕЧКІН,
мистецтвознавець.

Вінок дружби

Перший українсько-єврейський фестиваль культури та мистецтва під такою назвою проходить на Донеччині (з 29 січня по 6 лютого).

За словами співголови фестивалю директора Донецького обласного будинку працівників культури Майї К...линиченко, українсько-єврейський фестиваль «Вінок дру...би» стане на Донеччині традиційним, як і російської, грецької, німецької культури та мистецтва — усіх ...ональностей і народностей, які живуть на Донеччин... тут їх більше 100.

Спорт

Позивні футбольної весни

І справжнє весілля, і ганебні залицяння...

Триває перерва між першим і другим колами чемпіонату країни з футболу. Учасники встигли вже й сили відновити, скориставшись відпусткою, і розпочати серйозну підготовку до нових баталій, які, нагадаю, розпочнуться шостого березня.

Прихильникам футболу, гадаю, буде цікаво дізнатися про новини, що сталися в кількох клубах.

Дніпропетровськ. Футболісти «Дніпра» провели вже кілька етапів тренувань. Перший з них — у Ялті, потім готувалися вдома, знову на півдні. А нас з 10 по 18 лютого команда планує провести в Об'єднаних Арабських Еміратах.

Готуючись у Криму, дніпряни провели кілька товариських поєдинків: поступилися «Металісту» — 0:2 і виграли у «Зорі-МАЛС» — 3:0.

Зміни в команді такі: виявили бажання виступати за «Дніпро» воротар Геннадій Жилкін з «Карпат», захисник Сергій Чорний і нападаючий Сергій Коваленко з нікопольського «Металурга» (до речі, нещодавно головним тренером нікопольського колективу призначено заслуженого майстра спорту Павла Яковенка, який завершив кар'єру футболіста), півзахисник Володимир Авраменко з чернігівської «Десни». Хотів перейти до московського «Локомотива» Захаров. Але йому, як і Чухлєбі з Павличенком, трансферні сертифікати не видано.

До речі, у Москві, маючи халепу зі збірною країни, де триває війна між гравцями та тренером Павлом Садиріним, вирішили підстрахуватися досить оригінальним робом. Президент РФС пан Колосков надіслав до України свого емісара — колишнього нашого громадянина пана Кучеревського, який нині очолює олімпійську збірну Росії, з метою навербувати нових «яничарів». Першим об'єктом північного гостя (незваного) став півзахисник «Дніпра» і національної збірної України Дмитро Михайленко. Але спокусник піймав облизня, наштовхнувшись на стійкі патріотичні переконання футболіста.

— Факт безрецедентний, — прокоментував подію головний тренер збірної України Олег Базилевич. — Інакше, як футбольним гангстеризмом, це не назвеш. Мабуть, пан Кучеревський у сірка очей позичав, коли їхав до нас із такою ганебною місією...

Відбулася в «Дніпрі» й радісна подія — разом відсвяткували весілля Андрія Полуніна.

Донецьк. Виступ «Шахтаря» в першому колі чемпіонату, на думку його головного тренера Валерія Яремченка, можна вважати досить успішним. Команда прийшла на проміжний фініш другою і демонструвала футбол не гірший, ніж лідер — київське «Динамо».

Команду залишив тільки воротар Кураєв. У нього з «Шахтарем» закінчився контракт, і керівництво клубу дало йому відпускну.

Акціонерне товариство ФК «Шахтар» для поліпшення підготовки резерву для головної команди вирішило створити дочірній колектив, який представлятиме одного з акціонерів, фірму «Гарант». Під такою назвою ця ко... виступатиме в одній з...

Мета «Шахтаря» в нинішньому чемпіонаті — посісти високе місце і повернутися на європейську арену.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

Баскетбол

Традицію порушено

Три десятиліття поспіль у столиці Фінляндії на Різдво проводиться турнір юнацьких баскетбольних клубів. Однак Кубок завжди діставався американським баскетболістам. Нинішнього року давню традицію було порушено. Перемога дісталась українській юнацькій команді спортклубу «КрАЗ», котра була запрошена до Хельсінкі як чемпіон України серед юнаків-баскетболістів 1979 року народження. За чотири дні наші хлопці провели 7 ігор і вийшли до фіналу, де зустрілися з американськими однолітками. Вихованці Олексія Солдатьонкова перемогли з рахунком 98:72.

Слід віддати належне керівництву Кременчуцького автозаводу, зокрема його генеральному директорові Віктору Захареву, яке активно сприяло поїздці баскетболістів на престижний турнір.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

ГОЛОС УКРАЇНИ
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311019.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».